

2017-09-07
Fi2015/02473/S3 (delvis)
Fi2015/04393/S3
Fi2017/03428/S3

Finansdepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag avseende skatterättsligt företrädaransvar

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att se över bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244) om hel eller delvis befrielse från företrädaransvar och om anstånd som är till fördel för det allmänna och att analysera om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård samt överväga behov av förändringar, i enlighet med vad som anges nedan under rubriken Närmare om uppdraget.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 maj 2018.

Kostnaden för utredningen beräknas till högst 700 000 kronor. Hälften av kostnaden ska belasta anslaget 1:1 *Skatteverket* under utgiftsområde 3.

Bakgrund

Vad är företrädaransvar?

När det gäller ansvaret för skulder som uppkommer i en verksamhet är utgångspunkten, i fråga om aktiebolag och vissa andra juridiska personer, att ansvaret endast åvilar den juridiska personen och att krav inte kan riktas mot ledningen för denna. Vissa undantag från detta föreskrivs bl.a. i aktiebolagslagen (2005:551). De undantag från ansvarsfriheten som föreskrivs där gäller alla slags skulder.

Vid sidan om detta finns det i 59 kap. 12–21 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, bestämmelser om ett skatterättsligt ansvar för en juridisk persons skatte- och avgiftsskulder (företrädaransvar). Dessa bestämmelser innebär i korthet följande:

- Om en företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte har betalat skatt eller avgift, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten eller avgiften.
- Betalningsskyldigheten är knuten till den tidpunkt vid vilken skatten eller avgiften ursprungligen skulle ha betalats.
- Om det finns särskilda skäl, får företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldigheten.

De grundläggande kriterierna för att någon ska kunna åläggas ett skatterättsligt företrädaransvar är alltså att en skatt eller en avgift inte har betalats senast på förfallodagen och att betalning har underlåtit uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Förvaltningsrätten beslutar om företrädaransvar på ansökan av Skatteverket. Förvaltningsrätten och kammarrätten ska hålla muntlig förhandling i ett mål om företrädaransvar om företrädaren begär det. Företrädaren ska upplysas om sin rätt att begära muntlig förhandling.

Skatteverket får träffa en överenskommelse med företrädaren om betalningsskyldighet, om inte detta med hänsyn till företrädarens personliga förhållanden eller av annan anledning framstår som olämpligt från allmän synpunkt.

En företrädare som har betalat skatt eller avgift på grund av företrädaransvar har rätt att kräva den juridiska personen på beloppet.

Anstånd som är till fördel för det allmänna

Om det kan antas vara till fördel för det allmänna, får Skatteverket bevilja anstånd med betalning av skatt eller avgift (63 kap. 23 § SFL). Ett anstånd anses vara till fördel för det allmänna om det främjar utsikterna för att skatten eller avgiften kommer att betalas. Anståndet ska alltså framstå som ett bättre alternativ än att låta fordringen gå till indrivning (prop. 2010/11:165 s. 566 f. och 1043 f.).

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen har i ett tillkännagivande begärt att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar och om tillämpningen av bestämmelserna har

blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan (bet. 2014/15:SkU20, rskr. 2014/15:169). Riksdagen har samtidigt avslagit en motion om att företrädaransvaret ska slopas eller att en särskild tidsfrist ska gälla innan ansvaret inträder.

Uppdrag till Skatteverket

Skatteverket fick den 17 september 2015 ett regeringsuppdrag avseende det skatterättsliga företrädaransvaret.

Skatteverket redovisade uppdraget i promemorian Det skatterättsliga företrädaransvaret, borgenärsansånd och hel eller delvis befrielse från betalningsskyldigheten, dnr 131 626246-15/113.

Av Skatteverkets redovisning framgår bl.a. att verket arbetar aktivt för att livskraftiga företag som har drabbats av en tillfällig likviditetskris ska ges en möjlighet att lösa likviditetskrisen utan att företaget försätts i konkurs eller att företrädarkaren riskerar företrädarkaransvar. Vidare anges att det nya anständsinstitutet i 63 kap. 23 § SFL har gett Skatteverket större möjligheter att hjälpa företag att lösa en likviditetskris och undvika att det uppkommer en situation som kan medföra företrädarkaransvar.

Beträffande hel eller delvis befrielse anför Skatteverket att i samband med att Skatteverket utreder förutsättningarna för företrädarkaransvar ska verket bl.a. utreda om det finns förutsättningar för hel eller delvis befrielse från betalningsskyldigheten för aktuella skatter och avgifter. Upptäcks det redan på utredningsstadiet att det finns skäl för hel befrielse inleds inte något ärende om företrädarkaransvar, alternativt avslutas ärendet om ett sådant har hunnit inledas. Om det visar sig finnas skäl för delvis befrielse undersöker Skatteverket möjligheten att träffa en överenskommelse om betalningsskyldigheten med företaget och företrädarkaren. Om det inte nås någon överenskommelse, ska Skatteverket beakta skälen för befrielse i ansökan om företrädarkaransvar.

En ansökan om företrädarkaransvar ska bara göras där handläggaren gör bedömningen att samtliga rekvisit för att döma ut företrädarkaransvar är uppfyllda. Det är enligt Skatteverket detta som avspeglas i den höga bifallsfrekvensen vid domstolarnas prövning och det utgör enligt Skatteverket en viktig motbild till den ibland framförda kritiken att företrädarkaransvaret skulle vara

nästintill strikt. Många företrädare för juridiska personer med skatteskulder blir aldrig föremål för företrädaransvar, eftersom Skatteverket sållar bort de ärenden där det finns tveksamheter.

Närmare om uppdraget

Statskontoret ska se över bestämmelserna i 59 kap. 15 § SFL om hel eller delvis befrielse från företrädaransvar och i 63 kap. 23 § SFL om anstånd som är till fördel för det allmänna och analysera om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård samt överväga behov av förändringar. Statskontoret ska bl.a.

- analysera om och på vilket sätt bestämmelserna kan ha någon inverkan på villkoren för att starta, driva och utveckla företag,
- analysera om och på vilket sätt bestämmelserna kan ha någon inverkan på riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan,
- analysera och redogöra för om det finns behov av att ändra bestämmelserna i syfte att stärka rättssäkerheten och öka förutsägbarheten samt förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan,
- analysera och redogöra för om det finns behov av ytterligare insatser för att förbättra kännedomen bland företagare om företrädaransvarets innebörd och i sådant fall vem som bör svara för dessa insatser, och
- om det behövs föreslå författningsändringar.

Statskontoret ska vid genomförandet av uppdraget beakta Skatteverkets redovisning av det ovan nämnda regeringsuppdraget.

Statskontoret ska vidare hålla Regeringskansliet (Finansdepartementet) informerat under uppdragets genomförande.

Det ligger inte i Statskontorets uppdrag att se över bestämmelserna om försättningar för företrädaransvar (59 kap. 12–14 §§ SFL), förfarandet (59 kap. 16–18 §§ SFL), överenskommelse om företrädaransvar (59 kap. 19 och 20 §§ SFL) eller regressrätt (59 kap. 21 § SFL). Det ligger inte heller i

Statskontorets uppdrag att överväga ett slopande av bestämmelserna om företrädaransvar.

Skälen för regeringens beslut

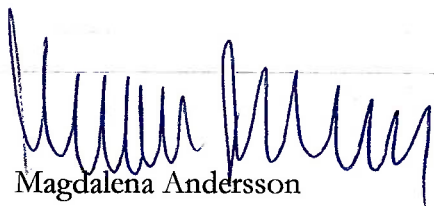
Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för bl.a. en hållbar tillväxt och hög sysselsättning. Andra viktiga principer för ett legitimt skattesystem är att medborgare och företag har ett högt förtroende för skattesystemet, att skatter tas ut på ett rättssäkert sätt samt att reglerna är generella och tydliga (prop. 2014/15:100 s. 104 och 105).

Företrädaransvaret har stor betydelse för skatteintäkterna, både i form av vad som faktiskt betalas på grund av utdömt företrädaransvar och genom reglernas preventiva effekt. I genomsnitt har företrädaransvar dömts ut med cirka en halv miljard kronor per år under perioden 2009–2015, vilket dock inte är detsamma som att beloppet faktiskt betalas in till statskassan. Till de belopp som döms ut kommer betalningar på grund av överenskommelser om betalningsansvar mellan Skatteverket och företrädare. Företrädaransvaret är också av betydelse när det gäller att upprätthålla sund konkurrens på lika villkor i näringslivet och att bekämpa ekonomisk brottslighet.

Regeringen anser att det är viktigt att skapa så goda villkor som möjligt för att starta, driva och utveckla företag och att begränsa riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Regeringen anser att Skatteverkets redogörelse i redovisningen av det ovan nämnda uppdraget utgör ett viktigt bidrag till förståelsen av hur företrädaransvaret tillämpas i praktiken. Samtidigt kan det inte uteslutas att företrädaransvaret i vissa avseenden kan ha verkningar som inte är önskade. Det finns mot den bakgrunden skäl att nu se över vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen och analysera effekterna i vissa avseenden av reglernas utformning och tillämpning och överväga behov av förändringar.

På regeringens vägnar

Magdalena Andersson

Frank Walterson

Kopia till

Fi/SKA/S3

Fi/OFA/SFÖ